

www.oio.nl

Ontwikkeling van groepen

Fases in een groep

1. Forming

- Snuffelfase
- Voorzichtig reageren op elkaar
- Geen nek uitsteken

2. Storming

- Conflicten/uitspreken van individuele wensen-voorkeuren
- Opstand tegen de leider

Risico: als conflicten niet worden opgelost valt de groep uit elkaar

www.oi.nl

Ontwikkeling van groepen

3. Norming

- Cohesie
- Identificatie met de groep
- Normen worden geaccepteerd

4. Performing

- Tijd en ruimte voor het uitvoeren van de taken

5. Adjourning

- Eindfase
- Werk is af
- Groep groeit uit elkaar

www.oio.nl

Ontwikkeling van groepen

Communicatie

Verbaal – Nonverbaal

Inhoud – betrekking

Open - belemmerend

www.oi.nl

Ontwikkeling van groepen

Conflicten

4 soorten

1. Inhoudelijk
2. Affectief (emotioneel)
3. Waarden
4. Belangen

www.oi.nl

Ontwikkeling van groepen

Reactie op onuitgesproken conflicten

- I. Diskwalificatie
Dubbelzinnig
“Ik ben niet zo slim”

Ongrijpbaar maken
“niet ik, maar men vindt...”
“jij kan er niet over oordelen”

www.oi.nl

Ontwikkeling van groepen

2. De ander niet serieus nemen

- *Hinderlijk interrumpen*
- *Net doen of je niet ziet dat de ander aan het woord wil komen*
- *Irrelevant reageren*
- *Incongruente respons (inhouds- vs betrekkningsniveau)*

www.oi.nl

Ontwikkeling van groepen

Besluitvorming

Risico's bij besluitvorming in groepen:

- Groupthink
Ongevoelig voor kritiek van buitenaf/onvoldoende info
- “Drukken”
Wie is aanspreekbaar op het resultaat/inspanning?
- Uitersten zoeken
Juist extra risico's nemen of vermijden

www.oio.nl

Ontwikkeling van groepen

Fasering van besluitvorming

- a. Oriëntatiefase
Behoedzaam aftasten van elkaars meningen
- b. Conflictfase
Duidelijk uitspreken van individuen
- c. Oplossingsfase
Meningen worden vager, minder bestrijden
- d. Bekrachtigingsfase
Consensus, ontspanning

www.oi.nl

Ontwikkeling van groepen

Zes stappen van besluitvorming

Ideaalproces – rationeel handelen

1. Er is een probleem
Het is hierbij belangrijk dat alle groepsleden het ook als een probleem ervaren
2. Probleem definitie
Houdt symptomen en oorzaken uit elkaar
3. Aard van het probleem onderzoeken
Onderzoek naar factoren die het probleem veroorzaken en in stand houden

www.oio.nl

Ontwikkeling van groepen

4. Noem mogelijke oplossingen
Zoveel mogelijk alternatieven bedenken
5. Kiezen van de beste oplossing
Bekijk wat de positieve en negatieve gevolgen zijn van de verschillende oplossingen
Besluit accepteren en meewerken aan uitvoering

  - Meerderheid (Meeste stemmen gelden)
  - Consensus

6. Uitvoering
Maken van afspraken over wie wat doet en wie coördineert

www.oio.nl

Ontwikkeling van groepen

Leiderschap

Stijl van leidinggeven:

- Zorg voor de mensen
- Zorg voor de productie

Situatiekenmerken

- Mate van acceptatie van de leider
- Mate van duidelijkheid van de taken
- Mate van positiemacht

www.oi.nl

Ontwikkeling van groepen

Leiderschapsfuncties

Taakgericht:

- Ordenen van overleg
- Procedures voorstellen
- Verhelderen en samenvatten
- Doelgericht houden van overleg
- Besluitvorming begeleiden
- Evalueren
- Superviseren
- Taken verdelen

www.oio.nl

Ontwikkeling van groepen

Mensgericht:

- Conflicten bijleggen
- Prettige onderlinge relaties bevorderen
- Minderheid ook ruimte geven
- Stimuleren
- Wederzijdse betrokkenheid vergroten

www.oio.nl

Ontwikkeling van groepen

Normen

Functies van groepsnormen

- Bieden van zekerheid en voorspelbaarheid
- Brengt groepswaarden en identiteit tot uitdrukking
- Geeft een standaard/referentiekader om individuele opvattingen aan te toetsen

www.oio.nl

Ontwikkeling van groepen

Ontstaan van normen

- Algemeen maatschappelijke waarden
- Functie-eisen (hygiëne in ziekenhuizen)
- Bestaand bij de leden - gelijkgestemden
- Introductie van elders, andere groepen
- Incidenten (bv. fraude)

www.oio.nl

Ontwikkeling van groepen

Conformereren is meer waarschijnlijk als:

- Meerderheid unaniem
- Onzekerheid
- Autoritaire persoonlijkheid
- Lage status
- Publiek geuit (anoniem minder)
- Hoge cohesie in de groep

Niet conformeren biedt kans op innovatie

www.oio.nl

Ontwikkeling van groepen

Intergroepsrelaties

- Mensen hebben de neiging de eigen groep gunstiger te beoordelen dan een andere groep
Hierdoor ontstaat concurrentie tussen afdelingen (*wij-tegen-zij*)
- Mensen willen graag weten waar ze aan toe zijn in de interactie met anderen
En vragen zich dan af: ligt het aan de persoon of de situatie
Als het goed gaat ligt het aan ons, gaat het fout dan ligt het aan de situatie
Bij de andere groep net andersom

Ontwikkeling van groepen

- Contact bevordert goede onderlinge verhoudingen tussen groepen

www.oio.nl

Voorwaarden:

- Gemeenschappelijke doelen
- Gelijke status
- Ruimte om elkaar persoonlijke te leren kennen
- Autoriteiten sanctioneren het persoonlijke contact

Samenwerkend leren helpt om intergroepsrelaties te verbeteren